

Fővárosi Ítéltábla

mint másodfokú bíróság

1.Mf.31.028/2025/9.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a ügyvédi iroda1 (Cím14, ügyintéző: dr. Gremesperger Gábor ügyvéd) által képviselt **Felperes1** (Cím2) **felperesnek** a felszámoló1 (Cím11., felszámoló biztos1 felszámolóbiztos) által képviselt **Alperes1 „f.a.” alperes** ellen elmaradt munkabér iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 9.M.70.792/2024/6. sorszámú ítélete ellen a felperes 7. és 8. sorszámon előterjesztett fellebbezések folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részében helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 461.818 (négy százhatvanegyezer-nyolcszáz tizennyolc) forint meg nem fizetett fellebbezési illetéket az Adó- és Vámhatóság illetékbevételei számlája javára. A fellebbezési illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Ítéleti tényállás

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított ítéleti tényállás szerint a felek 2018. június 7. napján kötöttek munkaszerződést főtitkári munkakörre havi bruttó 1.000.000.-forintos személyi alapbérrel. A felperest az alperes törvényes képviselője 2018. októbertől mellőzte, e-mailjeire, telefonjaira nem válaszolt, munkavégzését ellehetetlenítette. Az alperes

a felperes részére munkabért egyáltalán nem fizetett, ezért a felperes 2019. február 28. napján keresetet terjesztett elő a 2018. június 7-től 2019. január 6. napjáig terjedő időre járó elmaradt munkabére megfizetése iránt. A Fővárosi Törvényszék 9.M.70.208/2022/7. számú ítéletével kötelezte az alperest 7.000.000.- forint elmaradt munkabér és kamatai megfizetésére. A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 1.Mf.31.196/2022/14. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A jogerős ítélet megállapította, hogy a felek között munkaviszony jött létre, az alperes azonban a foglalkoztatási és munkabér fizetési kötelezettségének nem tett eleget, ezért a felperest megilleti az állásidőre járó bér.

[2] A felperes fizetési meghagyás iránti kérelmet terjesztett elő 2022. január 7. napján a 2019. január 7. és 2019. június 6. napjáig terjedő időszakra eső elmaradt munkabér megfizetése iránt. A fizetési meghagyás kibocsátásra nem került, mert a közjegyző a felperes személyes díjfeljegyzési jog engedélyezése iránti kérelmét 6. sorszámú végzésével elutasította, mely határozatot a Fővárosi Törvényszék 2022. május 4. napján kelt, 117Pkf.631.552/2022/4. számú végzésével helybenhagyta. A felperes ezt követően – többek között – fizetési meghagyás joghatályai fennállásának megállapítása iránti kérelmet terjesztett elő 2022. május 24-én. A közjegyző a kérelmet visszautasította és az előterjesztett fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem hatálytalanságát megállapító határozatot hozott.

Kereset és ellenkérelem

[3] A felperes 2022. június 27-én előterjesztett keresetében a 2019. július 7. napjától 2020. február 6. napjáig terjedő időszak vonatkozásában 7.000.000.- forint elmaradt munkabér és kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[4] A felperes a 2022. július 12. napján előterjesztett keresetében a 2019. január 7-től 2019. július 6-ig terjedő időszakra 6.000.000.- forint elmaradt munkabér és kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[5] Az elsőfokú bíróság 9.M.70.082/2023/8. számú végzésével elrendelte a pernek a 9.M.70.017/2023. szám alatti perhez történő egyesítését.

[6] A felperes a keresete alapjául előadta, hogy az alperes a munkaviszonyból származó munkabér fizetési kötelezettségét nem teljesítette. A felperes munkáját az alperes törvényes képviselője lehetetlenítette el, munkavégzésre az alperes érdekkörében kifejezett jogellenes tiltás következtében nem kerülhetett sor. Mindezek alapján a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 146. § (1) bekezdése alapján a felperes részére jár az állásidőre járó díjazás. A felek között vitatott volt a munkaviszony létrejötte, majd a felperes keresete alapján a bíróság jogerős döntést hozott és megállapította, hogy a felperes bizonyította a munkaviszony fennállását, így ezt követően az

alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a felperes részére a munkabért megfizette vagy nem volt köteles megfizetni. Az alperes a munkaviszonyt azóta sem szüntette meg.

[7] A felperes az elévülés körében arra hivatkozott, hogy a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelemmel indult az eljárás, így a kereseti kérelmét a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 255. § (2) bekezdés a) pontja alapján terjesztette elő harminc napon belül, mivel kérelmét a közjegyző visszautasította. A közjegyző nem megfelelő határozatot hozott, az eljárás még nem fejeződött be. A fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem hatálytalansága megállapításának a feltételei nem álltak fenn, tartalmilag az visszautasító végzés, mert a jogosult a közjegyzői díjat nem róta le a felhívásban foglaltaknak megfelelően, vagyis a hiánypótlást nem teljesítette. Ezért a fizetési meghagyás beadásának időpontját kell figyelembe venni a keresetlevél előterjesztésének időpontjaként. A fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem előterjesztésének ugyanaz a hatálya, mint a keresetlevél beadásának, ezért az elévülés a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:25. § (1) bekezdés c) pontja alapján megszakadt.

[8] A követelés azért sem évült el, mert az elévülés nyugodott. A munkabér követelését a felperes menthető okból nem tudta érvényesíteni. A 2018. július 7-től január 6-ig terjedő munkabér igény iránti eljárás csak 2022. november 22. napján vált jogerőssé, akkor állapította meg a bíróság jogerősen, hogy a felek között létrejött a munkaszerződés és a felperes munkabér igénye alapos volt. Így az igényérvényesítés akadálya 2022. november 22-én szűnt meg, a felperesnek innentől számított egy éve volt az igény érvényesítésére. Nem volt lehetősége arra, hogy előterjessze kereseti kérelmét korábban, mert nem akarta megfizetni az illetéket arra figyelemmel, hogy munkavállalói költségkedvezményben nem részesül. Mivel az alperes részére egyetlen fillér munkabért sem fizetett, ezért a felperesnek komoly anyagi kötelezettséget jelentett a közjegyzői eljárásban a 180.000.- forint díj megfizetésére vonatkozó felhívás. Egyébiránt a fizetési meghagyásos eljárásban nem is kellett volna előzetesen leróni a díjat, mert alkalmazandók a Pp. szabályai.

[9] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, fenntartotta, hogy nem kötött a felperessel munkaszerződést, a felek között nem jött létre munkaviszony. A munkaszerződésen nem az alperes törvényes képviselőjének az aláírása szerepel, a felperes munkát az alperes részére nem végzett. Az állásidő megállapításának sincs jogszerű lehetősége: olyan munkaköri feladat nincs, amelyet - szándéka esetén - a felperes ne tudott volna ellátni. Az új szabályozás szűkíti az állásidő fogalmát, a korábbi szabályozáshoz képest nem minősül állásidőnek, ha a munkavégzést valamilyen külső és elháríthatatlan ok akadályozza. A felperes maga sem vitatta, hogy a jogerős ítélet után nem vette fel a munkát, 2022. június 1-től új munkaviszonyt létesített.

Az 1.Mf.31.196/2022/14. számú ítéletben rögzített foglalkoztatási kötelezettség megszegése csak azon időszakra vonatkozik, amely időszakot a bíróság ezen ítélet meghozatalakor vizsgált.

[10] Másodlagosan arra hivatkozott, hogy a munkaviszony már megszűnt, az alperesi törvényes képviselő a felperes részére kifejezésre juttatta azt, hogy a munkaviszony létre sem jött és nem tart igényt a felperesre. 2019. január 6. napjától nem volt munkaviszonya a felperesnek az alperesnél, mivel azt az alperes egyoldalúan felszámolta, szóban, azonnali hatállyal felmondta 2018. december 19-én. Az így közölt felmondás érvénytelen, de miután a felperes nem érvényesítette a jogellenes munkaviszony megszüntetés jogkövetkezményeit, ez irreleváns. A 2023. június 14-i írásba foglalt felmondás, melyet az alperes eljuttatott a felpereshez, kizárólag abból a célból született, hogy azt a lehetetlen helyzetet, mely szerint egy olyan személy, aki maga által elismerten sem végzett az alperesnél semmilyen munkát 2019. január 7. napjától, a továbbiakban ne követelhesen semmilyen jogcímen pénzt az alperestől.

[11] Hivatkozott arra, hogy a 2019. január 7-től 2019. június 30-ig terjedő elmaradt munkabér iránti igény elévült, a munkabér megfizetésére irányadó határidő a munkaszerződés szerint a soron következő hónap 5. munkanapja. Az elévülés nyugvásának feltételei nem állnak fenn, a jogosult ugyanis nem menthető indokból nem tudta érvényesíteni az igényét, hanem azon egyszerű okból, hogy úgy döntött, követelését nem közvetlenül bírói úton, hanem fizetési meghagyásos eljárás útján kívánja érvényesíteni, viszont ezen eljárás díját nem volt hajlandó megfizetni. A felperes költségkedvezmény iránti igényének elutasítása nem menthető indok, hanem önhiba. Nem menthető indok az sem, hogy a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság ítéletét mikor hozta. A felperes ettől még beadhatta volna a keresetét ezt megelőzően is. Az elévülést a közjegyzői eljárás nem szakította meg, a felperes állításával ellentétben ugyanis a közjegyzői eljárás nem érdemi határozattal zárult, hanem a közjegyző a kérelmet visszautasító és az előterjesztett fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet hatálytalannak tekintő határozatot hozott.

Az elsőfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[12] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest 7.227.275.- forint elmaradt munkabér és késedelmi kamatai, valamint 426.280.- forint perköltség megfizetésére, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest 343.200.- forint illeték, valamint 18.212.- forint tanúdíj megfizetésére azzal, hogy az alperes 23.177.- forint tanúdíjat köteles megfizetni, a fennmaradó 436.800.- forint eljárási illeték az állam terhén marad.

[13] A határozat indokolása szerint az elsőfokú bíróság az Mt. 286. §-ban rögzített három éves elévülési időre tekintettel és az alperesi vitatásra tekintettel vizsgálta, hogy a felperes a 2019. január 7-től felmerült elmaradt munkabér iránti kereseti kérelmét az elévülési időn belül terjesztette-e elő. Megállapította, hogy a felperes munkaszerződése alapján az alperes bérfizetési kötelezettsége minden hónap 5. napján volt esedékes. A felperes 2019. január 1. és június 30. közötti havi munkabére esetében az elévülési idő a Ptk. 6:22. § (2) bekezdése alapján minden, azt követő hónap 5. munkanapján kezdődött. A felperes azonban a keresetét a teljes időszak vonatkozásában 2022. július 12. napján, az elévülési időn túl nyújtotta be.

[14] Ezt követően az elsőfokú bíróság a felperes hivatkozása alapján vizsgálta, hogy az elévülési idő megszakadt-e, illetve megállapítható-e az elévülés nyugvása. Rögzítette, hogy ezen feltételek fennállásának a bizonyítása a felperes érdekében állt. A munkajogi igény elévülésére az Mt-ben nem szabályozott kérdésekben a polgári jog szabályait kell alkalmazni. Ezért irányadó a Ptk. 6:24. § (1) és (2) bekezdése, mely szerint ha a követelést a jogosult menthető okból nem tudja érvényesíteni, az akadály megszűnésétől számított egy éven belül a követelés akkor is érvényesíthető, ha az elévülési idő már eltelt, vagy abból egy évnél kevesebb van hátra. Vita esetén a jogosultnak kell azt bizonyítania, hogy menthető okból nem tudta az igényét érvényesíteni. Annak eldöntéséhez, hogy az elévülés jelen esetben valóban nyugodott-e azt kell feltárni, hogy a felperes mikor került abba a helyzetbe, hogy az igényét akadálytalanul érvényesítse. Az elévülés nyugvását ugyanis kizárólag olyan körülmény okozhatja, amely ténylegesen megakadályozta a felet a követelés érvényesítésében és a fél oldalán a követelés érvényesítésével kapcsolatban önhiba nem állapítható meg.

[15] Az elsőfokú bíróság egyetértett az alperessel abban, hogy nem tekinthető menthető oknak az, hogy a felperes az igényét azért nem érvényesítette, mert a közjegyzői eljárásban eljárási díjat kellett megfizetnie, melyet azért nem tudott megtenni, mert az alperes részére munkabért nem fizetett. Rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy a felperes saját elhatározása szerint döntött úgy, hogy követelését nem közvetlenül bírói úton, hanem fizetési meghagyásos eljárás útján kívánja érvényesíteni. A felperes tisztában volt azzal is, hogy a közjegyzői eljárásban díjat kell fizetnie, hiszen elő is terjesztette díjfizetési kedvezményre vonatkozó kérelmét, amelyet a közjegyző visszautasított, mivel azt a felperes nem a megfelelő nyomtatványon nyújtotta be. A felperes költségkedvezmény iránti igényének visszautasítása tehát nem menthető indok, hanem önhiba. Az elévülését nyugvását kizárólag olyan körülmény okozhatja, amely ténylegesen megakadályozta a felet a követelés érvényesítésében, és a fél oldalán a követelés érvényesítésével kapcsolatos önhiba nem állapítható meg (BH202.222). Az említett feltétel akkor áll fenn, ha a jogosult akár objektív, akár szubjektív okból el van zárva attól, hogy a követelését érvényesítse (Pfv.IV.21403/2019, Pfv.III.21484/2021/6). Jelen esetben azonban a felperest sem objektív, sem szubjektív ok nem zárta el követelése érvényesítésétől. A kereseti kérelem előterjesztésében az alperes bérfizetési kötelezettségének elmaradása nem akadályozta. A felperesnek előzetes illetékfeljegyzési kötelezettsége nem volt, hiszen a peres eljárás a költségmentesség és költségfeljegyzési jog polgári és közigazgatási bírósági eljárásban történő alkalmazásáról szóló 2017. évi CXXVIII. törvény 3. § (1) bekezdés d) pontja alapján tárgyi költségfeljegyzési jogos. A felperes ezen tényről tudomással bírt, hiszen a korábbi időszak elmaradt munkabére tekintetében keresetét már előterjesztette. A felperes ezen felül semmi olyan körülményt nem jelölt meg, amely ténylegesen akadályát képezhette volna igénye érvényesítésének. A követelés közjegyzői úton történő érvényesítésére pedig a felperes önhibájából nem került sor. Így a felperes az elévülés nyugvásának ezen feltételét sem bizonyította sikerrel.

[16] Nem menthető indok továbbá a Fővárosi Ítéltábla jogerős 1.Mf.31.196/2022/14. számú ítéletének bevétele sem. A felperes kereseti kérelmét az időközben esedékessé váló elmaradt munkabérek tekintetében előterjeszthette volna, annak

nem volt előfeltétele, hogy a korábbi időszak elmaradt munkabére tekintetében az eljáró bíróságok milyen döntést hoznak.

[17] Az elsőfokú bíróság azt is rögzítette, hogy a közjegyzői eljárás 2022. január 7-i megindítása nem tekinthető az elévülést megszakító ténynek, hiszen a Ptk. 6:25. § (1) bekezdés c) pontja alapján az elévülést a követelés kötelezettel szembeni bírósági eljárásban történő érvényesítése csak akkor szakítja meg, ha a bíróság az eljárást befejező jogerős érdemi határozatot hozott. Jelen esetben a közjegyző a kérelem hatálytalanságát állapította meg, amely nem tekinthető érdemi határozatnak. Ez alapján a felperes kérelmét úgy kell tekinteni, mintha be sem nyújtotta volna. A bíróság erre figyelemmel a perben a felperes által előterjesztett kérelmet kereseti kérelemnek, és nem keresetet tartalmazó iratnak tekintette. így nem rendelte alkalmazni a Pp. 255. §-át. Kitért arra az elsőfokú bíróság, hogy a perben a felperes hivatkozott ugyan arra, hogy a közjegyző a fizetési meghagyás kibocsátására irányuló eljárásban nem a jogszabályoknak megfelelően járt el, jelen bírósági eljárásban azonban a közjegyző eljárása – hatáskör hiányában – nem vizsgálható felül, ezért a bíróság a felperes e körben előadott jogi érvelését mellőzte.

[18] A bíróság mindezek alapján azt állapította meg, hogy a felperes nem tudta bizonyítani a 2019. január 7. és június 30. között esedékessé váló munkabérek tekintetében az elévülés megszakadását vagy nyugvását, így 5.772.725.- forint összegben a követelés elévült.

[19] Ezt követően az elsőfokú bíróság vizsgálta, hogy a felperes jogszerűen tart-e igényt elmaradt munkabére a 2019. július 1. napja és 2020. február 6. közötti időszakban. A Fővárosi Ítéltábla 1.Mf.31.196/2022. számú ítéletében megállapításra került, hogy a felek között a munkaviszony 2018. június 6. napján létrejött, mely kérdés jelen perben már nem tehető vitássá a Pp. 360. §-a alapján. Az alperes azonban a 2019. január 6. napját követő időtartamra vonatkozóan új tényelőadást tehetett, melyet a bíróságnak vizsgálni kellett, figyelemmel arra, hogy a bíróság jogerős ítéleti döntést a 2019. január 7. és 2020. február 6. napjáig terjedő időszakra járó elmaradt munkabér tekintetében hozott. Az alperes érdekében állt annak bizonyítása, hogy a felperes munkaviszonyát 2018. december 19. napján az alperes törvényes képviselője szóban megszüntette, illetőleg felszámolta, ezt azonban nem tudta bizonyítani. Megállapítható, hogy az alperes a perbeli időszakban nem tett eleget együttműködési és foglalkoztatási kötelezettségének, ezért a felperest megillette az állásidőre járó díjazást.

[20] Az elsőfokú bíróság megállapította a pervesztesség-pernyertesség alapját, és e szerint kötelezte a feleket az eljárási illeték és tanúdíj megfizetésére.

Fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

[21] Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben kérte a keresetet elutasító rendelkezés, továbbá a felperesre vonatkozó illeték- és tanúdíj megfizetésére vonatkozó rendelkezés körében az elsőfokú bíróság ítéletének a Pp. 381. § alapján történő hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság utasítását új eljárásra és új határozat hozatalára. Másodlagosan kérte e körben az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a keresetnek történő helytadást, továbbá az illeték- és a tanúdíj megfizetésére kötelezés mellőzését és az elsőfokú perköltség megemelését 762.000.- forintra.

[22] Hivatkozásképpen előadta, hogy a hatályon kívül helyezés alapja az, hogy a bíróság eljárási szabálysértéseket vétett, a hatályon kívül helyezési okok azonban nem sorolhatók a Pp. 380. § szerinti hatályon kívül helyezési okok közé, ezért a felperes ezen kérelmét kizárólag az elutasító rendelkezés, valamint az illeték- és tanúdíjra vonatkozó rész tekintetében terjeszti elő.

[23] Az elsőfokú bíróság eljárási hibákat vétett a 2023. március 8-i perfelvételi tárgyaláson az alperes megjelenésének elmulasztásával kapcsolatban, mert nem megfelelő intézkedéseket tett. A hivatkozott tárgyaláson sem az alperes, sem az alperesi jogi képviselő nem jelent meg, ellenben a felperesi jogi képviselő kérte a perfelvételi tárgyalás megtartását. A perfelvételi tárgyaláson a felperes szerint a bíróság a Pp. 190. § (2) bekezdés rendelkezéseibe ütköző módon anyagi pervezetést végzett. A bíróság a perfelvételi tárgyalást a jogszabály megjelölése nélkül (Pp. 192. §) elhalasztotta 2023. május 3. napjának 9 órájára.

[24] A felperes jogi álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az anyagi pervezetés során az elévüléssel kapcsolatos kérdéskörben (amely a bíróság hivatalból való vizsgálati körében, vagy az alperes bizonyítási érdekkörébe tartozik) téves pervezetést folytatott le és megfordította a bizonyítási érdeket, amely sérti a Pp. 190. § (2) bekezdését, 192. § a)-d) pontját és (3) bekezdését. A bizonyítási érdek megfordítása sérti a Pp. 265. § (1) bekezdését, mert az elévülés bekövetkezésének kérdésében munkaügyi perben a bíróságot vagy a munkáltatót terheli a bizonyítás sikeressége. A perfelvételt a bíróságnak szükséges lett volna lezárnia, annak elhalasztása – kiemelten arra, hogy a végzés nem tartalmazza, a perfelvételi tárgyalás elhalasztásának okát – jogszabálysértő. A perfelvétel lezárásának mellőzése a Pp. 194. § (1) bekezdését is sérti, ha ugyanis a Pp. 192. § (1) bekezdésében foglalt halasztási okok nem állnak fenn és így a perfelvételi tárgyalás elhalasztásának nincs helye, akkor a perfelvételt a Pp. 194. § (1) bekezdése alapján a bíróságnak le kell zárnia. A felperes arra is hivatkozott, hogy az elévülés tekintetében nem volt a bíróságnak jogszabályi lehetősége, hogy a felperest perfelvételi nyilatkozat tételére hívja fel, ez sérti a Pp. 192. § (3) bekezdését arra is tekintettel, hogy a halasztó végzésbe foglalt felhívásban a bíróság nem jelölte meg a perfelvételi irat fajtáját.

[25] Az alperesi jogi képviselő mulasztására tekintettel a perfelvételi tárgyaláson a felperes személyes megjelenési kötelezettségének a következő perfelvételi tárgyalásra való idézése a felperes szerint indokolatlan volt, mert ez nem történt meg az alperes törvényes képviselőjének személyes megjelenési kötelezettségére vonatkozóan, amely sértette a felek közötti törvény előtti egyenlőségét.

[26] Előadta, hogy az elsőfokú bíróság a 2023. május 3-i tárgyaláson sem megfelelően járt el, annak ellenére ugyanis, hogy a 9.M.70.017/2023. számú perben érvényesített 2019. január 7-től július 6-ig terjedő időre esedékes munkabér igény tekintetében az alperesi jogi képviselőnek nem volt meghatalmazása, így az alperes szabályszerű idézésre nem jelent meg, és annak ellenére, hogy az ide egyesített 9.M.70.082/2023. számú perben érvényesített 2019. július 7-től 2020. február 7-ig terjedő időre esedékes munkabér igény tekintetében az alperes szabályszerű idézésre nem jelent meg, azonban az alperes jogi képviselőjének volt meghatalmazása, tehát ebben a részben lehetett volna perfelvételi tárgyalást tartani, a perfelvételi tárgyalást azonban a bíróság nem különítette el a kereseti kérelmek tekintetében. Így a 9.M.70.017/2023. számú ügyben érvényesített kereset tekintetében – azaz a 2019. január 7-től július 6-ig terjedő időre esedékes munkabérigény vonatkozásában – a perfelvételi tárgyalás elhalasztásának a Pp. 192. § (1) bekezdésében foglalt halasztási ok hiányában nem volt helye. Az ide egyesített ügy is e tekintetben osztotta a 9.M.70.017/2023. számú ügy sorsát. A perfelvételt a bíróságnak a Pp. 194. § (1) bekezdése alapján le kellett volna zárnia, amiatt, mert az alperes a perfelvételi tárgyalást elmulasztotta, valamint amiatt, hogy az alperesi jogi képviselő ezen igényre vonatkozóan meghatalmazás nélkül jelent meg. A bíróság a perfelvétel lezárását elmulasztotta. A perfelvétel lezárásának ismételt elodázását a felperes és az alperes törvényes képviselőjének együttes személyes meghallgatása nem indokolta, mert a Pp. 230. § (1) bekezdése alapján a felek személyes meghallgatása, illetve jelen esetben a jogi személy fél törvényes képviselőnek a meghallgatása a Pp. 288. § alapján az érdemi tárgyaláson is jogszerűen lehetséges. Az ügy érdemére nyilvánvalóan kihatott, mert az alperes ezt követően terjesztette elő a bizonyítási indítványát a tanúbizonyításra, amelyet bár a bíróság a tényállásban nem tudott értékelni, de a bíróság a rendelkező részben e bizonyítási indítvány teljesítésével felmerült költségek egy részét – a kereset részbeni elutasítására tekintettel – a felperesre hárította.

[27] Előadta továbbá, hogy „rossz érzése támadt”, ezért betekintett a civil szervezetek nyilvántartásába, melyből megállapította, hogy az alperessel szemben felszámolási eljárás van folyamatban, amely 2024. január 11. napján indult. 2024. március 1-jén kelt beadványában kérelmet és az eljárás szabálytalansága elleni kifogást terjesztett elő, melyben kérte a Pp. 35. § (1) bekezdésének alkalmazását a tekintetben, hogy a felszámoló az új törvényes képviselő, kérelmezte pénzbírság kiszabását, valamint eljárás szabálytalansága elleni kifogást terjesztett elő. Az elsőfokú bíróság a kérelmet és a kifogást azonban elutasította arra hivatkozással, hogy a jogi személy jogi képviselőjének perbeli képviseleti joga nem szűnik meg a vele szembeni felszámolási eljárás elrendelésével, tehát a tárgyalásra történő jogi képviselő idézése és az érdemi tárgyalás megtartására szabályszerűen került sor. Az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény 35. §-a szabályozza az ügyvédi megbízás megszűnésének eseteit, melyek között nem szerepel, ha a megbízó törvényes képviselőjének képviseleti joga megszűnik. A meghatalmazott képviseleti joga a felmondással szűnik meg, melyre azonban nem került sor, csak 2024. február 6. napján, melyet megelőzően a bíróság az idézést a tárgyalásra már közölte. A Csődtörvény 34. § (1), (2) bekezdéseinek rendelkezéseiből sem lehet arra következtetni, hogy a felszámolás kezdő időpontját követően a peres eljárásokban az adós nevében a meghatalmazással rendelkező jogi képviselő ne járhatna el. Ez az irányadó bírói gyakorlat is (IH2022.129). A bíróság a pénzbírság kiszabását sem találta indokoltnak, arra tekintettel, hogy az alperesi jogi képviselő

nem feltétlenül rendelkezik információval és a felszámolás felperes általi bejelentése az eljárás elhúzódását nem okozta.

[28] A felperes szerint az elsőfokú bíróság tévesen utasította el az eljárás szabálytalansága elleni kifogást a fenti indokokkal. A 32. sorszámú végzésnek a jogorvoslati kioktatásról szóló rendelkezésében – figyelemmel a Pp. 346. § (3) bekezdésében foglaltakra – a perorvoslati részben tájékoztatást kellett volna adnia arról, hogy a végzés az ítélet elleni fellebbezésben támadható, ezért a végzés kiegészítésének van helye.

[29] Emellett a felperes szerint a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Csődtv.) 3. § (1) bekezdés c) pontja, 36. § (4) bekezdése, 38. § (2) bekezdése és annak f) pontja, 46. § (7) bekezdése, 46. § (5) bekezdése, (6)-(6c) bekezdése és 47. § (5) bekezdése, valamint a Pp. 508. § (7) bekezdése alapján megállapítható, hogy a felszámolás kezdő időpontjában, 2024. január 11-én a felszámolás alatt álló munkáltatóval szemben a felperes, mint munkavállaló az igényét munkaügyi perben már érvényesítette, mert a per folyamatban volt. A felperes az alperesi adós hitelezője, aki a felszámolónak az alperessel szemben fennálló hitelezői követelését 2024. július 9-én be is jelentette, így az Mt. 33. §-ban foglalt rendelkezéstől eltérően a felszámolás kezdő időpontjától a felperes tekintetében a munkáltatói jogkör gyakorlójává a felszámoló vált. Így a 2024. január 17-i és február 8-i érdemi tárgyalásokon az alperesi jogi képviselő az alperes képviselőjében nem járhatott el, mert a felszámolási eljárás kezdő időpontjával a jogi képviselőre megbízást adó törvényes képviselő elnök munkáltatói jogkörének ex lex (Ptk. 6:11. § (2) bekezdés) fennálló képviselői joga jogszabályon alapuló kizárásával a jogi képviselő is „kikerült”. Az új munkáltatói jogkör gyakorló a felszámolási biztos a peres eljárásban nem tudott részt venni: idézést nem kapott, nyilatkozatot nem tehetett, az egyéni ügyvéd képviselői joga az eljárási cselekmények tekintetében joghatállyal nem rendelkezett. Nem alapos az elsőfokú bíróság azon megállapítása, hogy törvényes képviselő alperesi sportegyesületi elnök, mint törvényes képviselő által adott ügyvédi meghatalmazást a felszámolási eljárás a munkaviszonyból eredő per tekintetében nem érintette. Ez jogszabályba ütköző megállapítás, a meghatalmazás a felszámolási eljárás megkezdésétől érvénytelenné vált a Ptk. 6:95. §-a és 6:108. § (1) bekezdése alapján, ezért az elsőfokú bíróság eljárása a Pp. 70. §-ába ütközött. A Pécsi Ítéltábla Pkf.IV.25135/2022/2. számú határozata a Csődtv. 47. § (5) bekezdésének rendelkezésére tekintettel munkaügyi perben nem alkalmazható.

[30] Arra vonatkozóan semmilyen adat nincs, hogy a jogi személy törvényes képviselőjét ellátó elnök, illetve a jogi képviselőt ellátó ügyvéd ne tudott volna vagy ne kellett volna tudnia a jogi személlyel szembeni felszámolási eljárás megindításáról, ez az eljárás ugyanis nem egyik napról a másik napra történt. Az alperes törvényes képviselője és a jogi képviselő által a perbírósághoz való bejelentés elmulasztása és a perben az eljárás eltitkolása nyilvánvaló, hogy a felperes munkavállalói jogai érvényesítésének korlátozása, meggátlása érdekében történt, ezért az elsőfokú bíróságnak pénzbírságot kellett volna alkalmaznia. A Pp. valóban nem tartalmazza az expressis verbis a fél kérelmezhetőségi jogát a pénzbírság alkalmazása tekintetében, azonban a kérelem előterjesztése nincs kizárva. Ezért téves az az indoklás is, hogy a pénzbírság alkalmazását a fél nem kérelmezheti, a Pp. 166. §-a szerint arról a bíróság kérelemre is dönthet. A Pp. 5. § (2) bekezdéséből következően a pénzbírság alkalmazása mellőzhetetlen ilyen magatartás esetében.

[31] Előadta, hogy a peranyagból megállapítható, hogy a 9.M.70.468/2022. számon megindult perben az alperes képviselét a Egyéb jogi képviselőként el a per tárgyalásának felfüggesztéséig. A Fővárosi Ítéltábla jogerős ítéletét követően az ügyvédi iroda meghatalmazását megszüntette. Az alperes a 2023. március 3-i perfelvételi tárgyaláson nem jelent meg és jogi képviselőt sem hatalmazott meg, majd a május 3-i tárgyaláson a per tárgyat képező, elévüléssel érintett rész tekintetében bár megjelent, azonban meghatalmazással nem rendelkezett, míg a tárgyaláson az alperes törvényes képviselője nem jelent meg, így ez a perfelvételi tárgyalás is elhalasztásra került. Utalt a Pp. 244. § (1)-(4) bekezdésében foglaltakra, a Pp. 514. §-ára. Előadta, hogy munkaügyi perben ugyan a jogi képviselő nem kötelező, erre tekintettel az alperes jogi képviselő nélkül is eljárhatott volna, az alperes azonban az ellenkérelmét és az eljárás felfüggesztése iránti kérelmét jogi képviselő útján terjesztette elő, majd ez a meghatalmazás megszüntetésre került. Az alperes ezt követően képviselői egyéni ügyvédnek adott a perbeli képviselőre meghatalmazást 2023. június 12-én, ekkor a Pp. 244. § (1) bekezdése alapján ismét a jogi képviselőt választotta az eljárás jogerős befejezéséig, erre tekintettel a jogi képviselőt köteles volt fenntartani ezen időtartamig. Ezt követően az egyéni ügyvéd a meghatalmazását visszavonta. A felperesnek nincs arról tudomása, hogy ezt követően az alperes bejelentette volna a bíróságnak, hogy át kíván térni a jogi képviselő nélküli eljárásra. A felszámolási eljárás megindítása után, a munkáltatói jogkör gyakorlója személye megváltozását követően sem került sor ilyen bejelentésre. A jogi képviselő nélküli eljárást szükséges lett volna alperesi oldalon a felszámoló által bejelenteni. Egyrészt a Egyéb jogi képviselő meghatalmazásának megszűnését követően a 2023. március 3-i és május 6-i , 3-i perfelvételi tárgyalásokat, valamint a 2024. február 8-i érdemi tárgyalást, majd az azt követő érdemi tárgyalásokat az alperesi jogi képviselő nélkül nem lehetett volna megtartani. Mindezek alapján indítványozta az elsőfokú bíróság ítéletének a keresetet elutasító részében a Pp. 381. § alapján történő hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását.

[32] Az elsőfokú ítélet megváltoztatása iránt kérelem körében az alábbiakat adta elő: a felperes fizetési meghagyás kibocsátása iránti egyszerűsített kérelme 2022. január 7. napján kelt és abban a 2019. január 7-től július 6-ig terjedő időre 6.000.000.- forint munkabért érvényesített. A felperes fellebbezést terjesztett elő a személyes díjfeljegyzési jog engedélyezése iránti kérelmet visszautasító végzés ellen. A közjegyző visszautasított végzését a Fővárosi Törvényszék 2022. május 4-én kelt 117.Pkf.631.552/2022/4. sorszámú végzésével helybenhagyta. A 2022. március 11-i kelt beadványában kérte azt is a közjegyzőtől, hogy a fizetési meghagyásos eljárásról szóló 2009. évi V. törvény (a továbbiakban: Fmhtv.) 1. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 357. § (2) bekezdése alapján saját hatáskörben vonja vissza a végzést és a díjfizetési kérelmet helytadással bírálja el. Ezt a kérelmet azzal a pontosítással tartotta fenn, hogy az Fmhtv. 1. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 178. § (1) bekezdése alapján kérte a fizetési meghagyás joghatásai fenntartásának megállapítását, mivel a helyes úrlapon harminc napon belül a kérelmét előterjesztette. A közjegyző 2022. június 15. napján kelt végzésével a felperes kérelmét visszautasította, és az előterjesztett fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet hatálytalannak tekintette, kimondva, hogy ez ellen a végzés ellen fellebbezésnek helye nincs. A felperes részére a küldemény kézbesítése nem volt szabályszerű.

[33] A felperes beadványában hivatkozott az Fmhtv. 23. § (1) bekezdésére, 24. § (1) bekezdés m) pontjára, 25. § (1), (4) bekezdésére, 26. § (1) bekezdésére és (3) bekezdésére, 42. § (1) és (4) bekezdésére, 43. § (1), (2) bekezdésére, 46. § (1) bekezdésére, 48. § (1), (3) bekezdésére, 50. § (2), (4) bekezdésére, valamint a Pp. 255. § (1), (3) bekezdésére. A közjegyző a mai napig a megindított fizetési meghagyás kibocsátása iránti eljárásban eljárást befejező határozatot a kérelem visszautasításával kapcsolatban nem hozott. Az 5. sorszámú végzésben a közjegyző a díjfeljegyzési jog engedélyezése iránti kérelem kapcsán hiánypótlási felhívást adott és arra figyelmeztette a felperest, hogy amennyiben a felhívásnak a fenti határidőn belül nem tesz eleget, vagy a kérelmét ismételten hiányosan nyújtja be, azt vissza fogja utasítani. A felperes szerint a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem visszautasításának van helye, nem a hatálytalanság megállapításának. A fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem hatálytalanságát a közjegyző semmilyen jogszabályi rendelkezéssel nem támasztotta alá. A fellebbezés kizárása sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdését. A fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem hatálytalansága megállapításának feltételei nem álltak fenn, a bíróság tartalmilag a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet visszautasító végzést hozott. A visszautasító határozat hiányában az eljárás azóta sem fejeződött be.

[34] A Pp. 255. § (2) bekezdés a) pontja alapján mivel a felperes keresetet indított a visszautasításról rendelkező végzés kézbesítésétől számított harminc napon belül, így a Pp. 256. § (3) bekezdése értelmében a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem előterjesztésének joghatásai fennmaradtak. Az elévülés megállapítása erre tekintettel jogszabálysértő. Az elsőfokú bíróságnak a fizetési meghagyás beadásának időpontját kellett volna figyelembe venni a keresetlevél előterjesztésének időpontjaként. A fizetési meghagyás beadási kérelem borítékjának hiányában ez – hitelt érdemlően – nem állapítható meg. A közjegyzőnél a 2. sorszámú irat érkeztetése 2022. január 14. napján történt, míg egyes iratok érkeztetési idejeként 2022. január 12. van feltüntetve. A felperes álláspontja szerint a 2019. január 7-től január 31-ig terjedő időre a munkabér a munkaszerződés 3. pontja alapján csak február 5-én vált esedékessé. A kérelem 2019. február 5-e előtt történő érkeztetésével tehát sor került az igény érvényesítésére az elévülés bekövetkezése nélkül.

[35] Előadta, hogy a felperes az előzményi eljárásban nem volt abban a helyzetben, hogy a keresetét a 2019. január 6. utáni időszakra tekintettel felemelje, mert a perfelvétel lezárását követően – mivel a per nem a munkaviszony megszüntetése jogkövetkezményei tárgyában indult – jogi tekintetben sem volt lehetőség a Pp. 521. § alapján a kereset felemelésére. A felperes ezért terjesztette elő igényét a fizetési meghagyásos eljárásban. A közjegyzői eljárásban azonban nem alkalmazandó a költségfeljegyzési jog, holott a felperes szerint az Fmhtv. 1. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó lenne, a közjegyzői gyakorlat azonban ezt nem veszi figyelembe. A fizetési meghagyásos eljárás tekintetében az Fmhtv. 47. § (1) bekezdése a költségkedvezmények cím alatt a költségfeljegyzési jogról hallgat és csak a személyes költségmentesség mentesíti a jogosultat a közjegyzői eljárási díj megfizetése alól. A felperes tehát nem volt abban a helyzetben, hogy a 2018. június 7-től 2019. január 6-ig terjedő időre a munkabér igénye tárgyában indított keresete jogerőre emelkedése előtt a teljes időszakra a munkabér igényét érvényesítse, vagy a keresetét felemelje. Így az igény érvényesítés a fizetési meghagyásos eljárásban, majd ezt követően a 2022. július 12-én

előterjesztett keresetlevéllel történt. Mindkét ügyben tehát a keresetlevél beadására az ítéltáblai jogerős ítélet előtt került sor.

[36] Az elévülés kizártságát támasztja alá az is, hogy bíróság az eljárást felfüggesztette az előzményi per jogerős befejezéséig olyan előzményi indokkal, hogy az előzményi ügy jogerőre emelkedése nélkül a folyamatban lévő per nem bírálható el. Ez a jogi feltétel a jogerőre emelkedés tényleges beálltáig, azaz 2023. november 7-ig fennáll, az elévülés ezen időpontig nyugodott. Ezt követően az elsőfokú bíróság csak több mint öt év elteltével tudta jogerősen elbírálni a felperes igényét, melyre tekintettel a felperes nyilvánvalóan a 2019. január 7-től esedékes munkabér iránti igényét a három éves elévülési idő alatt nem tudta érvényesíteni. Hivatkozott a Ptk. Tanácsadó Testület álláspontjára a Ptk. 6:25. § (1) bekezdés c) pontja és 8. § (1) bekezdés (3) bekezdése értelmezésével kapcsolatban, kiemelve azt, hogy a követelés érvényesítésére a jog által felkínált állami eszközök igénybevétele általában, törvényi értelmező rendelkezés nélkül is az elévülést megszakító körülménynek minősül. A Ptk. 6:25. § (1) bekezdés c) pontja alkalmazásában érdemi a határozat akkor, ha az eljárás által célzott joghatás kiváltására alkalmas. A határozat utalt arra, hogy a büntetőeljárásban bejelentett polgári jogi igény külön útra utasítása nem érdemi határozat, így az elévülés megszakítását nem eredményezi, egyformán kell kezelni valamennyi olyan eljárást, amelynek célja a követelés érvényesítése. A felperes úgy véli, hogy az igénye érvényesítésével nem késlekedett, az igényérvényesítés jogi eszközeit igénybe vette. A felperes igénye nem évült el, igényét határidőben érvényesítette a fizetési meghagyásos eljárásban, amelyben született közjegyzői – be nem fejezett eljárást – a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem visszautasításának kell tekinteni, amelyet követően a felperes a keresetét határidőben előterjesztette.

[37] A felperesi követelés tekintetében az elévülés nyugvásának feltételei is fennálltak. Hivatkozott a Kúria jogegységi panasz tanácsának Jpe.II.60036/2024/23. számú határozatára, melyet a perbeli esetben azzal a szöveggel kellene alkalmazni, hogy „az elévülés az igényérvényesítés akadálya miatt mindaddig nyugszik, amíg a munkabérre jogosult nem szerez tudomást a munkaviszony fennállásával kapcsolatban a munkabér iránti igény szempontjából releváns valamennyi körülményről, tehát arról, hogy a munkáltató által vitatott munkaviszony fennállása az igény érvényesítése tekintetében megállapítható.” Ezzel szemben a BH2023/222. sorszám alatt közzétett (Mfv.VIII.10172/2022/3) precedens jellegű eseti döntés jelen polgári peres eljárásban nem volt alkalmazható. A felperest az igény érvényesítésében önhiba nem terhelte, mivel a korábbi előzményi perben az előzményi feltétel, vagyis az, hogy a felek között létrejött-e a munkaszerződés vitatott volt, az eljárások felfüggesztésre is kerültek. A felperes kéri ezen eseti döntésnek a jogalkalmazásból való kizárását és ehelyett a jogegységi határozat értelemszerű alkalmazását.

[38] Fellebbezésében arra is hivatkozott, hogy a pernyertesség-pervesztesség arányában történő költségviselést a felperes terhére nem tartja indokoltnak, mert az alperes bizonyítási indítványa nem vezetett eredményre, a tanúk a bíróság pervezető végzésével összefüggésben jelentős körülményre vonatkozó vallomást nem tettek, amelyre tekintettel a szükségtelenül felmerült bizonyítás költségét a bizonyító fél, az alperes tartozik viselni. Így a pernyertesség-pervesztesség arányától függetlenül kéri a tanúdíj megállapítását és a részleges tanúdíjjal felmerült költség mellőzését.

[39] Az alperes – felhívás ellenére – fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[40] A fellebbezés – az alábbiak szerint – megalapozatlan.

[41] A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdése alapján eljárva az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolta.

[42] A másodfokú bíróság megállapította, hogy a fellebbezéssel érintett körben az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és a megfelelő jogszabályi rendelkezések helytálló alkalmazásával hozott érdemi döntése is helyes, ezért azt a másodfokú bíróság a Pp. 383.§ (2) bekezdése alapján – helyes indokainál fogva – hagyta helyben.

[43] Megalapozatlan a felperes fellebbezése az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése tekintetében.

[44] A Pp. 381. § szabályozza az ítélet mérlegelhető hatályon kívül helyezését eljárási szabálysértés miatt, erre hivatkozott a felperes fellebbezésében. Ezen rendelkezés szerint a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezheti és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasíthatja, ha szükséges az elsőfokú eljárás megismétlése, vagy kiegészítése, mert az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése az ügy érdemi eldöntésére kihatott és annak orvoslása a másodfokú eljárásban nem lehetséges vagy nem ésszerű.

[45] A jogszabályhelyhez fűzött előterjesztői indokolás szerint akkor indokolt az ítélet hatályon kívül helyezése, ha az adott eljárási szabálysértés a per érdemi eldöntésére – közvetlenül és kimutathatóan – kihatott, továbbá orvoslása a másodfokú eljárásban nem lehetséges, vagy a célszerűség, a pergazdaságosság és az időszerűség követelményeire figyelemmel az nem ésszerű és az elsőfokú eljárás megismétlése elengedhetetlen. A hatályon kívül helyezés alapjául szolgáló eljárási szabálysértésnek tehát lényegesnek kell lennie, másrészt az ügy érdemi eldöntésére kihatónak is, harmadrészt csak akkor vehető figyelembe, ha a fellebbező hivatkozik rá. Az a feltétel, hogy a lényeges eljárási szabálysértésnek az ügy érdemére kihatónak kell lennie, úgy értelmezhető, hogy törvényes eljárás mellett más tartalmú döntés meghozatalára került volna sor (KGD2011.199).

[46] A másodfokú bíróság kiemeli, hogy a felperes az általa állított eljárási szabálysértések tekintetében nem kérte a keresetnek helytadó rendelkezés tekintetében a hatályon kívül helyezést, csak a keresetet elutasító rendelkezés tekintetében.

[47] A Pp. 365.§ (2) bekezdés b) pontja szerint fellebbezésnek van helye az elsőfokú bíróság végzése ellen, ha e törvény külön megengedi. A (3) bekezdés előírja, hogy ha e törvény a külön nem fellebbezhető végzésre indokolási kötelezettséget ír elő, azt a fél az ítélet elleni fellebbezésben támadhatja.

[48] A jogszabályhelyhez fűzött előterjesztői indokolás szerint „a törvény egyéb részeiben következetesen úgy szabályoz, hogy az adott végzés esetében a fellebbezési lehetőséget külön kimondja, ahol pedig a fellebbezésről említés nincs, ott a rendelkezés értelmében nincs helye fellebbezésnek.” A végzések elleni perorvoslati szabályok lényege tehát, hogy csak abban az esetben van helye fellebbezésnek a végzéssel szemben, ha azt maga a törvény megengedi. Egyes végzések esetében a Pp. nem teszi ugyan lehetővé az önálló fellebbezést, de megengedi a végzés megtámadását az ítélet elleni fellebbezésben. E szabály egyfelől akkor alkalmazandó, ha a Pp. a külön nem fellebbezhető végzésre indokolási kötelezettséget ír elő, másfelől akkor, ha kifejezetten lehetővé teszi a végzés vitatását az eljárást befejező határozat elleni fellebbezésben.

[49] A Pp. 156.§ (2) bekezdése az eljárás szabálytalansága elleni kifogás kapcsán arról rendelkezik, hogy ha a bíróság a kifogást elutasítja, erről határozatot hoz, e döntését legkésőbb az ítéletében köteles megindokolni. Ennek folytán az eljárás szabálytalansága elleni kifogásban foglaltak- annak elutasítása esetén – az ítélet elleni fellebbezésben támadhatóak.

[50] A felperes fellebbezésében számos olyan eljárási kifogást sorol fel, amelyről az elsőfokú bíróság végzéssel döntött, de az nem fellebbezhető. Ilyenek a pervezető és halasztó végzések, az idézések, melyek a másodfokú eljárásban nem támadhatóak. A felperes ugyanakkor 2024. március 1-jei beadványában eljárás szabálytalansága elleni kifogást terjesztett elő, melyben kérte a felszámolási eljárás bejelentésének elmulasztása miatt az alperessel szemben pénzbírság alkalmazását, valamint a felszámoló megidőzését. Az elsőfokú bíróság 37. sorszámú végzésével a kifogást indokolt határozattal elutasította, az abban foglaltak a Pp. 156.§ (2) bekezdése alapján fellebbezéssel támadhatóak voltak.

[51] Nem helytálló a felperes azon fellebbezési hivatkozása, hogy az elsőfokú bíróság az anyagi pervezetés során az elévüléssel kapcsolatos kérdéskörben téves pervezetést folytatott volna le és megfordította volna a bizonyítási érdeket. Az Mt. a munkaügyi vitáról szóló IV. részben, a munkajogi igény érvényesítéséről szóló XXIII. fejezetben, a 286. § (3) bekezdésében szabályozza, hogy az igény elévülését hivatalból kell figyelembe venni.

Megfelelően járt el az elsőfokú bíróság, amikor arra hívta fel a felperest, hogy miután a három éves elévülési időn túl nyújtotta be a keresetlevelét az elmaradt munkabér követelés egy része tekintetében, és miután a felperes az elévülés nyugvására és megszakadására hivatkozott, a felperesnek kell részletes tényelőadást tennie arra vonatkozóan, hogy a kereseti kérelmei mikor váltak esedékessé és ehhez képest a három éves elévülési időt hogyan számítja, valamint neki kell jogi érvelését előadnia, hogy az elévülési időt milyen tény, körülmény szakította meg, vagy milyen tény, körülmény okán nyugodott az elévülési idő. Tévesen hivatkozott arra a felperes fellebbezésében, hogy az elévülés megszakítása és nyugvása az alperes, illetve a bíróság érdekkörébe tartozna. A Pp. 265. § (1) bekezdése szerint törvény eltérő rendelkezése hiányában a perben jelentős tényeket annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valósnak fogadja el, továbbá a bizonyítás elmaradásának vagy sikertelenségének a következményeit is ez a fél viseli. Ezért az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg a bizonyítási érdeket, helytállóan tájékoztatta a vonatkozásban a feleket és helyesen vonta le a sikertelen bizonyítás jogkövetkezményeit is.

[52] A hatályon kívül helyezés alapjául hivatkozott egyéb eljárási szabálysértések sem alaposak. Nem fellebbezhető, de egyébiránt még alapossága esetén sem az ügy érdemi eldöntésére kiható eljárási szabálysértés, hogy az elsőfokú bíróság a perfelvételi tárgyalást nem zárta le a felperes álláspontja szerint megfelelő időben, azt elhalasztotta és az sem, hogy a végzés nem tartalmazza a perfelvételi tárgyalás elhalasztásának okát. Az elsőfokú bíróság az Mt. 286.§ (3) bekezdése alapján az elévülést hivatalból vizsgálta, ennek érdekében, a bíróság anyagi pervezetésére való felperesi nyilatkozattételi lehetőség biztosítása végett került sor a tárgyalás elhalasztására, melyet a 4. számú jegyzőkönyv maga is tartalmaz. Mindez azt jelenti, hogy a perfelvétel elhalasztására a felperes eljárási jogainak biztosítása érdekében volt szükség, mert az elsőfokú bíróság helyesen rögzítette, hogy a felperesnek kell részletes tényelőadást tennie arra, hogy az elévülési időt milyen tény és körülmény szakította meg vagy az milyen okból nyugodott. Az elsőfokú bíróság rögzítette azt is, hogy a felperes részére a bíróság határidőt biztosít az anyagi pervezetésnek megfelelő perfelvételi nyilatkozat előterjesztésére.

[53] Téves a felperes azon hivatkozása, hogy az elévülés tekintetében nem volt a bíróságnak jogszabályi lehetősége, hogy a felperest perfelvételi nyilatkozat tételére hívja fel, és az sérti a Pp. 192. § (3) bekezdését, kiemelten arra is figyelemmel, hogy a halasztó végzésben foglalt felhívásban a bíróság nem jelölte meg a perfelvételi irat fajtáját. Az elévülés miatt a felperes felhívása jogszerű volt, az megfelelt a tisztességes eljárás követelményének és a bíróság pervezetési kötelezettségének, ily módon biztosítva volt a felperes eljárási jogainak gyakorlása, hogy az elévüléssel kapcsolatban előadhassa és bizonyíthassa annak megszakadását és nyugvását. A Pp. 237. § (1)-(3) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság az anyagi pervezetést helyesen gyakorolta. E szerint, ha a fél a perfelvételi nyilatkozata hiányos, nem kellően részletezett vagy ellentmondó, a bíróság közrehat abban, hogy a fél a perfelvételi nyilatkozatát teljeskörűen előadja, illetve annak hibáit kijavítsa. Ha a perfelvételi nyilatkozat nem terjed ki valamely lényeges tény vonatkozásában a bizonyításra, a bíróság tájékoztatja a feleket a bizonyíték rendelkezésre bocsátása, illetve a bizonyítás indítványozása elmulasztásának, valamint a bizonyítás esetleges sikertelenségének következményéről is. A bíróság hozzájárul a jogvita kereteinek tisztázásához azzal, hogy a felek tudomására hozza, ha a rendelkezésre álló adatok alapján olyan tényről észlel, amelyet hivatalból kell figyelembe venni. A (4) bekezdés szerint a bíróság az (1)-(3) bekezdésben

meghatározott esetekben, az ügy körülményeitől függően a félhez intézett kérdéssel, nyilatkozattételre felhívással, illetve tájékoztatással járul hozzá ahhoz, hogy a felek eljárási kötelezettségeiket teljesíthessék. Az elsőfokú bíróság az ennek megfelelő jogszerű anyagi pervezetési kötelezettségével élt, ezért a felperes az anyagi pervezetés nem megfelelő teljesítésére alappal nem hivatkozhat.

[54] Önmagában az, hogy az elsőfokú bíróság nem jelölte meg a perfelvételi nyilatkozat fajtáját, ugyancsak irreleváns, egyrésztől azért, mert a végzést megelőzően szerepel, hogy az anyagi pervezetésben megjelölt nyilatkozattételre biztosít határidőt a bíróság, másrésztől pedig azért, mert az elsőfokú bíróság 2023. május 3-i felhívásának a felperes eleget tett, nyilvánvalóan nem hivatkozhat tehát alappal arra, hogy nem tudja, hogy milyen perfelvételi iratot kellett benyújtania.

[55] Ugyancsak nem fellebbezhető, de nem is az ügy érdemi eljárására kiható lényeges eljárási szabálysértés az, hogy a perfelvételi tárgyaláson a felperes személyes megjelenési kötelezettségének a következő perfelvételi tárgyalásra való idézése a felperes szerint indokolatlan volt, továbbá az is, hogy nem került lezárásra a perfelvétel. Megjegyzésre érdemes, hogy a május 9-i tárgyalás alkalmával a felperes úgy nyilatkozott, hogy nem ellenzi, hogy a bíróság a felperes személyes meghallgatását az alperes törvényes képviselőjével együtt fogantossá figyelemmel arra is, hogy kérték a tárgyalás elhalasztását. Utóbb ennek kifogásolása a felperes részéről sérti a jóhiszemű eljárás követelményét. Ezen túl a tárgyalási jegyzőkönyv a végzést megelőzően tartalmazta, hogy az alperesi tényelőadás hiányos, azt ki kell egészíteni a bíróság anyagi pervezetésének megfelelően és ennek érdekében került sor a halasztásra is.

[56] A felperes nem fellebbezte meg az ítélet azon részét, mely az elmaradt munkabért megítélte részére, ezért azt, hogy a perfelvételi tárgyalást e tekintetben nem különítette el az elsőfokú bíróság, alappal nem kifogásolhatja, de az nem is fellebbezhető. Önmagában az, hogy ezen a tárgyaláson nem került sor a perfelvétel lezárására egyébként sem hatott ki az ügy érdemére, mert nem a sikeres alperesi bizonyítás miatt került elutasításra a kereset e részben, hanem azért, mert a felperes nem tudta bizonyítani az elévülés nyugvását, illetve megszakadását.

[57] Megalapozatlan a felperes hivatkozása az eljárás szabálytalanságára is. E körben az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette 9.M.70.017/2023/37. számú végzésében, hogy önmagában a felszámolás elrendelése a jogi képviseletre vonatkozó meghatalmazást nem szüntette meg, figyelemmel az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Ütv.) 28 és 34. §-ára, valamint az irányadó bírói gyakorlatra is (IH2022.129). Emellett önmagában a Csótv. 47. § (5) bekezdése szerinti jogszabályi rendelkezés, mely szerint a felszámolás kezdő időpontjától a felszámoló gyakorolja a munkáltatói jogokat és teljesíti a kötelezettségeket, nem érinti a perbeli képviseletet, ami eltérő anyagi és eljárási szabályokon alapul, mint a munkáltatói jogkör gyakorlása. Nem indokolt a bírói gyakorlatról való eltérés a Csótv. 47. § (5) bekezdése alapján munkaügyi perben sem, a munkáltatói jogkör gyakorlása és a meghatalmazáson alapuló perbeli képviselet, ezen belül a jogi képviselet szabályai eltérőek.

[58] A pénzbírság alkalmazása az elsőfokú bíróság pervezetési körébe tartozik, az az ítélet érdemi eldöntésére kihatással nem bír, és lényeges eljárási szabálysértésnek sem tekinthető annak mellőzése.

[59] Az pedig, hogy a végzés perorvoslati részében nem szerepel az a tájékoztatás, hogy a végzés az ítélet elleni fellebbezésben támadható, szintén nem az ügy érdemi elbírálására kiható eljárási szabálysértés, e tekintetben a végzés kijavítása lett volna kérhető az elsőfokú eljárásban, de a nem szabályszerű jogorvoslati tájékoztatás jogsérelemmel nem járt, a felperes a fellebbezésében a végzést is támadta.

[60] Alapos azonban a felperes hivatkozása a Pp. 244. §-ban foglaltak mellőzésére, de az eljárási szabálytalanság a másodfokú eljárásban orvosolható volt. A Pp. 244.§ (1) bekezdése szerint, ha a fél azokban a perekben, amelyekben a jogi képviselet nem kötelező jogi képviselőt vesz igénybe, azt a jogi képviselővel történő eljárás választásának kell tekinteni és ennek időpontjától az eljárás jogerős befejezéséig – kivéve a (2) bekezdésben meghatározott esetet – a jogi képviseletet köteles fenntartani. Ha a fél a jogi képviselővel történő eljárást választotta, rá a (2) és (3) bekezdésben meghatározott eltéréssel a kötelező jogi képviselet szabályait, valamint a XI–XIV. Fejezet rendelkezéseit az e fejezet szerinti eltérések nélkül kell alkalmazni akkor is, ha a jogi képviselete megszűnik. A (2) bekezdés előírja, hogy ha a fél a jogi képviselővel történő eljárást választotta, egy alkalommal áttérhet a jogi képviselő nélküli eljárásra. Az áttérés a fél bejelentésétől kezdve hatályos. A félnek a jogi képviselővel történő eljárás választására és az áttérésre vonatkozó perbeli cselekménye a fél jogutódjával szemben nem hatályos. A (4) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a bíróság az (1)–(3) bekezdésben foglaltakról a felet, illetve jogutódját a hozzá intézett első intézkedése alkalmával tájékoztatja.

[61] A másodfokú bíróság e körben arra mutat rá, hogy a Egyéb jogi képviselő meghatalmazásának megszűnését követően a képviselő egyéni ügyvédnek adott meghatalmazással a jogi képviselet fenntartása megvalósult, a hiány pótlásra került arra is tekintettel, hogy e körben az elsőfokú bíróság az alperes nyilatkoztatását elmulasztotta, vagyis nem állapítható meg, hogy az alperes áttért volna a jogi képviselet nélküli eljárásra, melyet egyébként is csak kifejezett nyilatkozattal tehet meg. Az elsőfokú bíróság több perfelvételi tárgyalást tartott az ügyben, melyen az alperesi jogi képviselő jelen volt, a perfelvétel lezárására 2023. november 17. napján került sor, ezt követően a bíróság érdemi tárgyalást és tanúmeghallgatást is foganatosított az alperesi jogi képviselő jelenlétében január 17-én, majd a meghatalmazás visszavonására 2024. február 7-én került sor. Ezt követően az elsőfokú bíróság elmulasztotta nyilatkoztatni a felszámolót, hogy áttér-e a jogi képviselő nélküli eljárásra, vagy amennyiben nem, akkor jogi képviselőjét jelentse be. A 2024. április 17-i tárgyalás az alperes távollétében valósult meg, majd a következő, 2024. május 31-i tárgyaláson a felek nyilatkozatai alapján szünetelésre került sor, végül az ezt követő következő érdemi tárgyaláson a bíróság már ítéletet is hozott.

[62] Mindezekből az állapítható meg, hogy az ügy érdemi eldöntésére kiható, lényeges eljárási cselekmények még az alperesi jogi képviselő alatt megvalósultak, másrészt a felszámoló a másodfokú bíróság felhívására úgy nyilatkozott, hogy a korábbi nyilatkozatait fenntartva áttér a jogi képviselő nélküli eljárásra. Ennek folytán a szabálytalanság nem volt az ügy érdemi eldöntésére kiható és orvoslásra is került.

[63] Megalapozatlanul hivatkozott a felperes az ügy érdeme tekintetében az elévülés megszakadására és nyugvására is, az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolása helytálló. A másodfokú bíróság megállapította, hogy a felperes a fizetési meghagyás iránti kérelemben költségkezdményt, személyes díjfeljegyzési jog engedélyezését kérte, de a közjegyző hiánypótlását nem teljesítette, nem terjesztette elő a megfelelő úrlapon a díjfeljegyzési jog engedélyezése iránti kérelmét, így a díjfeljegyzési kérelem visszautasítására került sor. A visszautasító végzés ellen előterjesztett fellebbezést a Fővárosi Törvényszék 2022. május 4-én kelt 117.Pkf.631.552/2022/4. sorszámú végzésével helybenhagyta. Ezt követően a felperes a közjegyző végzésében foglaltaknak határidőben nem tett eleget, nem fizetett meg 180.000 forint eljárási díjat. Az Fmhtv. 50. § (4) bekezdése kifejezetten arról rendelkezik, hogy ha a közjegyző a jogosult költségkezdmény iránti kérelmének nem, vagy csak részben ad helyt, a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet a MOKK rendszerében csak az után lehet rögzíteni, ha a jogosult az eljárási díj megfizetése iránti kötelezettségének a költségkezdményt visszautasító vagy elutasító határozat jogerőre emelkedését követő 15 napon belül eleget tett, ellenkező esetben a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem hatálytalan. A perbeli esetben ez történt, melyre tekintettel a Pp. 255. § (2) bekezdés a) pontja nem alkalmazható és a Pp. 256. § (3) bekezdése sem irányadó, vagyis a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem előterjesztésének joghatásai nem maradtak fenn. Erre tekintettel a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem az elévülést nem szakította meg. Helytálló az elsőfokú ítélet azon megállapítása is, hogy a felperes többszöri önhibája miatt került sor a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem hatálytalannak nyilvánítására.

[64] A másodfokú jogerős ítéletig az elévülés nem nyugodott, mert nem volt akadálya annak, hogy a felperes igényét érvényesítse, miként azt meg is tette a korábbi időszak vonatkozásában. A felperes a követelés érvényesítése iránt pert indíthatott volna, vagy joghatályos fizetési meghagyás iránti kérelmet is előterjeszthetett volna. Helytállóan utalt arra az elsőfokú bíróság, hogy a felperes nem bizonyított anyagi nehézségei irrelevánsak, mert a munkaügyi per a költségmentesség és költségfeljegyzési jog polgári és közigazgatási bírósági eljárásban történő alkalmazásáról szóló 2017. évi CXXVIII. törvény 3. § (1) bekezdés d) pontja alapján tárgyi költségfeljegyzési jogos, vagyis az eljárási illetéket nem kell előzetesen leróni.

[65] Ezen túlmenően önmagában az, hogy a felperesnek folyamatban volt a korábbi időszakra járó időre előterjesztett elmaradt munkabér iránti pere is, melyben az eljárás felfüggesztésre került, az elévülés nyugvását nem igazolja, e két eljárási és anyagi jogintézménynek ugyanis eltérőek a jogszabályi feltételei. A Kúria Mfv.VIII.10172/2022/3. számú precedensképes határozata szerint az elévülés nyugvását kizárólag olyan körülmény okozhatja, amely ténylegesen megakadályozta a felet a követelés érvényesítésében és a fél oldalán a követelés érvényesítésével kapcsolatban önhiba nem állapítható meg. Az elévülés nyugvása megállapítására csak egészen kivételes, rendkívüli okok alapján kerülhet sor. Az

elévülés nyugvását eredményező menthető ok közelebbi jogszabályi meghatározásának hiányában minden esetben egyedi mérlegelést igényel annak megítélése, hogy egy adott körülmény alkalmas-e az említett joghatás kiváltására. Az ehhez szükséges szempontokat a bírói gyakorlat alakította ki. E szerint az említett feltétel akkor áll fenn, ha a jogosult akár objektív, akár szubjektív okból el van zárva attól, hogy a követelését érvényesítse (Pfv.IV.21.403/2019., Pfv.III.21.484/2021/6.). Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a perbeli esetben ilyen ok nem állt fenn. A felperesnek minden információ, adat rendelkezésére állt ahhoz, hogy akár a már folyamatban lévő munkaügyi perrel párhuzamosan megindítsa a további követelésre is a munkajogi pert/fizetési meghagyásos eljárást, vagy a követelését a perfelvétel ideje alatt felemelje, így az önhiba hiánya a megfelelő időben történő igényérvényesítés vonatkozásában nem volt megállapítható. A felperes által előadott körülmények nem vezethetnek az elévülés nyugvásához, azok kívül esnek az önhiba hiányának fogalmi körén. A precedensképes határozatoktól való eltérés nem indokolt, a bírói gyakorlat következetes. Sem az elévülés nyugvása, sem annak megszakadása nem következett be. Mivel a felperes az elévülési időn túl érvényesítette igényt az alperessel szemben, a felperes kereseti követelését bírósági úton nem lehetett érvényesíteni.

[66] A felperes által hivatkozott Kúria jogegységi panasz tanácsának Jpe.II.60036/2024/23. számú jogegységi határozata nem munkaviszonyban és munkajogi igényrel kapcsolatban született, hanem a versenyjogi jogsértésekkel okozati összefüggésben érvényesített follow-on típusú kártérítési keresetek tárgyában és a 2014/104/EU irányelv rendelkezéseinek érvényesülésére figyelemmel. A határozatban olyan értelmezés, amelyre a felperes hivatkozik, a munkajogi igények tekintetében nincs.

[67] Elkészett a január 7-i fellebbezés kiegészítése, mely vonatkozásban a felperes igazolási kérelmet sem terjesztett elő. Egyébiránt önmagában amiatt, hogy az alperes bizonyítása sikertelen volt, még nem lehet alkalmazni a Pp. 86. §-át, a sikertelen bizonyítás nem jelent egyszersmind szükségtelenül okozott perköltséget is, a Pp. 86.§ (2) bekezdése is csupán a fél által sikertelenül végzett egyes perbeli cselekményekről rendelkezik. A perfelvétel lezárása alatt előterjesztett bizonyítási indítványokat pedig a jogszabálynak megfelelően teljesítette az elsőfokú bíróság.

Záró rész

[68] A felperes munkavállalói költségkedvezményre nem jogosult, ezért a tárgyi költségfeljegyzési jogos perben felmerült fellebbezési illetéket köteles megfizetni a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján. A fellebbezési illeték összege az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 46. § (1) bekezdésén alapul.

[69] Tájékoztatja a bíróság a felperest, hogy az illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 1003200001070044-09060018 számú illetékbevételi számlájára kell megfizetnie; megfizetése során közleményként fel kell tüntetni az ítéltábla megnevezését, az ítéltábla e határozatának számát és a fizetésre kötelezésre kötelezett adóazonosító számát.

[70] Az ítélet elleni fellebbezést a Pp. 365. § (2) bekezdése kizárja.

Budapest, 2025. április 8.

dr. Vajas Sándor s.k.

a tanács elnöke

dr. Kulisity Mária s.k.

előadó bíró

dr. Kovács Edit s.k.

bíró